

NOTA VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. INLEIDING

De *Wet kiescollege niet-ingezetenen*¹ bevat de uitvoeringswetgeving bij het voorstel tot wijziging van de Grondwet in verband met de oprichting van een kiescollege voor niet-ingezetenen (35785). De *Wet kiescollege niet-ingezetenen* bevat enkele grondslagen die nadere uitwerking bij algemene maatregelen van bestuur vergen. Daarnaast wijzigt de *Wet kiescollege niet-ingezetenen* de *Kieswet* op een aantal onderdelen, waarvan enkele wijzigingen nopen tot aanpassing van het *Kiesbesluit*. Het voorliggende besluit voorziet in beide sporen. De aanpassingen worden in het navolgende toegelicht.

2. INHOUD VAN DE AMVB

Op grond van artikel Pa 1, Ua 2 en Xa 1 van de *Wet kiescollege niet-ingezetenen*, zijn de wettelijke bepalingen *bij of krachtens* de afdelingen II, III en IV uit de *Kieswet* van overeenkomstige toepassing op het kiescollege, zolang in hoofdstuk Pa, Ua en Xa van de *Kieswet* niet anders wordt bepaald. Hieruit volgt dat de bepalingen uit het *Kiesbesluit* en de *Kiesregeling* in beginsel ook van overeenkomstige toepassing zijn op het kiescollege.

2.1 Toegang tot de digitale vergadering van het kiescollege

De leden van het kiescollege wonen de kiescollegevergaderingen bij in de digitale omgeving. Enkel de vergadering waarin het kiescollege stemt voor de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer vindt fysiek plaats. Aangezien de leden over de hele wereld wonen en elkaar of de voorzitter en griffier waarschijnlijk niet eerder hebben ontmoet, is het moeilijk om via het scherm de identiteit van de leden vast te stellen. Om die reden wordt er voor de leden een extra verificatiestap toegepast bij het inloggen in de digitale omgeving. Dit biedt een grotere waarborg dat de persoon die in de digitale omgeving aanwezig is, ook daadwerkelijk het gekozen kiescollegelid betreft. Om toegang te krijgen tot de digitale omgeving heeft het kiescollegelid een uitnodiging nodig voor de vergadering én een toegangscode. Deze verzendt de gemeente Den Haag gescheiden van elkaar aan de kiescollegeleden. De instructies voor toegang tot de digitale omgeving verzendt de gemeente Den Haag rechtstreeks aan het lid, bijvoorbeeld door deze te sturen aan het bij de gemeente Den Haag bekende e-mailadres van een kiescollegelid. De toegangscode verstuurt de gemeente Den Haag via een elektronisch systeem voor gegevensverwerking waarin de geadresseerde toegang heeft tot het bericht (bijvoorbeeld met een Digid), zoals de berichtenbox van mijnoverheid.nl.

2.2 Regels omtrent vergoeding reis- en verblijfskosten

Op basis van de *Wet kiescollege niet-ingezetenen* hebben de leden van het kiescollege niet-ingezetenen recht op een vergoeding voor de reis- en verblijfskosten. De precieze regels met betrekking tot de hoogte van de vergoeding zijn neergelegd in de ministeriële regeling onder de *Wet kiescollege niet-ingezetenen*.

Voor de reis naar Nederland en het verblijf van de kiescollegeleden in Nederland om de stemming bij te wonen zullen kosten moeten worden gemaakt. De eerste mogelijkheid is dat een kiescollegelid de reis (vliegtuig, boot, trein, auto en openbaar vervoer in Nederland) en/of het verblijf zelf boekt en de gemaakte kosten declareert bij de griffier van de gemeente Den Haag. Hierbij geldt dat een kiescollegelid maximaal een bedrag kan declareren ter hoogte van het in de ministeriële regeling vastgelegde bedrag voor de betreffende soort onkosten. De tweede mogelijkheid is dat het kiescollegelid de gemeente Den Haag verzoekt om de reis en het verblijf voor hem te organiseren. Verblijf is in dat geval enkel mogelijk in het hotel dat wordt uitgezocht door de gemeente Den Haag. Het gebruik van openbaar vervoer in Nederland om bij de verblijfplaats aan te

¹ PM

komen, kan dan uiteraard nog worden gedeclareerd. Reizen die een kiescollegelid in Nederland uitvoert ten behoeve van zijn ambt als kiescollegelid – bijvoorbeeld als een kiescollegelid elders in Nederland verblijft en voor de fysieke zitting van de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer moet afreizen naar Den Haag - kunnen ook worden gedeclareerd. Eventuele privéreizen tijdens het verblijf in Nederland zijn voor eigen kosten. Verdere verblijfskosten zoals maaltijden worden ook vergoed.

In algemene zin geldt dat de verblijfskosten voor een kiescollegelid – zowel wanneer hij zijn verblijf en alles daar omheen zelf regelt als wanneer de griffier van de gemeente Den Haag de overnachting regelt – voor maximaal zeven dagen worden vergoed. Daarbij is wel de voorwaarde opgenomen dat indien een kiescollegelid vanwege een beperkt reisaanbod genoodzaakt is langer in Nederland te blijven, er wel extra kosten worden vergoed tot een maximum van totaal tien dagen. Het kiescollegelid moet in dat geval aannemelijk maken dat een retourreis binnen zeven dagen niet mogelijk is. De voorzitter besluit of een lid dit aannemelijk weet te maken. Uiteraard kunnen leden van het kiescollege op eigen kosten langer dan zeven dagen in Nederland verblijven.

2.3 Bezwaar maken tijdens een zitting van het centraal stembureau

Zowel de leden van het kiescollege als de kiesgerechtigden voor de kiescollegeverkiezing wonen verspreid over de gehele wereld. Vanuit het oogpunt van transparantie van het verkiezingsproces worden de openbare zittingen van het centraal stembureau daarom langs digitale weg uitgezonden. Dit is een aanvulling op de fysieke zitting, waarbij geïnteresseerden in Nederland fysiek aanwezig kunnen zijn. Het betreft hier specifiek de zitting waarin het centraal stembureau beslist over de geldigheid van de kandidatenlijsten en de zitting waarin het centraal stembureau de uitslag vaststelt. Het is belangrijk dat kiesgerechtigden die de zitting digitaal volgen ook de mogelijkheid hebben om digitaal bezwaar te maken tijdens de zittingen. Voor de vormgeving van deze mogelijkheid wordt uitgegaan van de ervaringen die zijn opgedaan met de digitale zittingen van het centraal stembureau op grond van de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19. Dit houdt in dat een kiezer zich kan aanmelden om bezwaar te maken en hij vervolgens toegang kan krijgen tot de digitale omgeving waarin de zitting plaatsvindt om zijn bezwaar mondeling toe te lichten. Dit besluit bepaalt dat de gemeente Den Haag vier dagen voorafgaand aan de zitting bekend maakt hoe een kiezer zich kan aanmelden. Om een bezwaar in te dienen meldt een kiezer zich aan of voorafgaand aan de zitting of tijdens de zitting op een moment dat hiervoor gelegenheid wordt geboden. De optie om nog tijdens de zitting bezwaar in te dienen is wenselijk om kiezers die pas naar aanleiding van hetgeen zij tijdens de zitting horen besluiten om bezwaar te maken, deze mogelijkheid ook hebben. De voorzitter van het centraal stembureau biedt hiervoor de gelegenheid op een afgebakend moment tijdens de zitting, voordat inhoudelijk wordt ingegaan op de bezwaren.

2.4 Bekendmaking van zittingstijden centraal stembureau

Het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van de provincie Zuid-Holland fungeert tevens als het centraal stembureau voor kiescollegeverkiezing. De zittingen voor de kandidaatstelling en de uitslagvaststelling kunnen dus pas aanvangen nadat het centraal stembureau de zittingen voor de provincie Zuid-Holland heeft afgerond. Uit het voorgaande volgt dat het exacte tijdstip waarop de zittingen aanvangen niet van tevoren kan worden vastgesteld. Om de zorgen dat kiezers die de zitting willen volgen of de zitting in de digitale omgeving willen bijwonen tijdig weten hoe laat de zitting start, moet de bekendmaking van het tijdstip minstens twee uur voor aanvang van de zitting bekend worden gemaakt. Dit betekent niet dat er ook minimaal twee uur moet zitten tussen het moment dat de zitting voor provincie Zuid-Holland afloopt en de zitting voor het

kiescollege begint; als het tijdstip waarop de zitting start maar twee uur van tevoren bekend wordt gemaakt.

2.5 Verlenen van een volmacht door een lid van het kiescollege

In artikel Ua 2 van de Kieswet wordt geregeld dat leden van het kiescollege een volmacht kunnen verlenen langs elektronische weg. Daarmee hebben zij dezelfde mogelijkheden als leden van de provinciale staten en kiescolleges Caribisch Nederland, met als verschil dat voor deze leden het mogelijk is om de mededeling voor het verlenen van een volmacht langs elektronische weg in te dienen. Dit doet het kiescollegelid, dat de volmacht verleent, door de mededeling te sturen aan de elektronische contactgegevens die de griffier van de gemeente Den Haag hiervoor beschikbaar stelt. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een e-mailadres waar de mededeling naartoe moet worden gezonden. Op die wijze kan op een laagdrempelige manier hierover worden gecommuniceerd en biedt het de mogelijkheid aan de leden van het kiescollege een dergelijke volmacht nog op het laatste moment te verlenen. De voorzitter is op deze wijze ook nog in de gelegenheid om op het laatste moment via de mail eventuele mededelingen te controleren. De griffier informeert de leden van het kiescollege uiterlijk twee weken voor de dag van stemming voor de leden van de Eerste Kamer, over de elektronische contactgegevens waarnaar de mededeling wordt verstuurd. Door deze termijn hebben leden van het kiescollege ruim de gelegenheid om de mededeling voor de zitting te versturen.

Net als bij de stemming door de leden van provinciale staten en kiescolleges Caribisch Nederland, kan voor het stemmen bij volmacht worden volstaan met een mededeling hiervan aan de voorzitter, onder aanwijzing van het lid dat bereid is als gemachtigde op te treden. Het wordt niet nodig geacht om voor de stemming door de kiescollegeleden hiervoor strengere regels te stellen. Aangezien de stemming plaatsvindt tijdens een fysieke vergadering, zal immers gelijk blijken dat een ontvangen mededeling niet klopt wanneer het betreffende lid aanwezig is bij de stemming. Bovendien zal in veel gevallen van tevoren duidelijk zijn of een lid fysiek aanwezig zal zijn, gelet op de geboekte reis en verblijfplaats in Nederland.

II. ARTIKELSGEWIJS

Titel I. Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel geeft invulling aan de grondslag uit artikel 19, vierde lid, van de Wet kiescollege niet-ingezetenen om nadere regels te kunnen stellen over de toegang tot de digitale omgeving waarin de vergaderingen van het kiescollege plaatsvinden. De kiescollegeleden ontvangen instructies over hoe ze kunnen inloggen in de digitale omgeving, bijvoorbeeld via een e-mail. In deze instructies wordt uitgelegd hoe ze de toegangspagina van de digitale omgeving kunnen openen, bijvoorbeeld via een internetadres of door een bepaald programma te starten. Om vervolgens toegang te krijgen tot de digitale omgeving moet elk lid op de toegangspagina een unieke toegangscode invoeren. Deze code ontvangen de leden via een bericht in een berichtenbox die ontsloten wordt via een erkend inlogmiddel (bijvoorbeeld een Digid). Dit is neergelegd in het eerste lid.

Het tweede lid bepaalt dat de griffier van de gemeente Den Haag ervoor verantwoordelijk is om te zorgen dat alle leden de instructies over het inloggen en het

bericht met de toegangscode ontvangen. De instructies en de toegangscode worden via gescheiden stromen verzonden.

Artikel 2

Artikel 27, tweede lid, van de Wet kiescollege niet-ingezetenen bevat de grondslag om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de vergoeding van reis- en verblijfskosten in verband met reizen van en naar Nederland (voor de stemopneming). Regels over de (maximale) hoogte van de vergoeding zijn geregeld bij ministeriële regeling.

Het eerste lid regelt dat een lid de kosten die hij maakt kan declareren bij de griffier van de gemeente Den Haag. De hoogte van het bedrag dat een lid kan declareren is bepaald in de ministeriële regeling die hangt onder artikel 27, eerste lid, van de Wet kiescollege niet-ingezetenen. Dit betekent bijvoorbeeld dat als een kiescollegelid een hotelkamer boekt voor een hoger bedrag dan in de ministeriële regeling staat opgenomen, hij het verschil zelf moet betalen.

Het tweede lid bevat het uitgangspunt dat de verblijfskosten voor maximaal zeven dagen worden betaald. Daarnaast voorziet het tweede lid in een uitzondering voor kiescollegeleden die woonachtig zijn op een plek die moeilijker bereikbaar is, waardoor er bijvoorbeeld niet binnen een week een heen- en terugvlucht beschikbaar is. In dat geval kan een kiescollegelid gedurende tien dagen aanspraak maken op een vergoeding van zijn verblijfskosten. Of er inderdaad sprake is van een situatie waarin het voor het kiescollegelid nog mogelijk is om binnen een week huiswaarts te keren, wordt overgelaten aan het oordeel van de voorzitter van het kiescollege. Het betreffende lid moet dit aannemelijk maken.

Het derde lid bepaalt dat indien een kiescollegelid ervoor kiest om de organisatie van zijn reis en verblijf bij de gemeente Den Haag te beleggen, dat de gemeente het bedrag dat bestemd is voor de vergoeding van de kosten van het kiescollegelid kan aanwenden om in de kosten te voorzien. In dit geval gelden dezelfde regels en voorwaarden – bijvoorbeeld over de maximale bedragen of het aantal dagen waarvoor vergoeding beschikbaar is – als wanneer het kiescollegelid deze kosten zelf maakt.

Titel II. Wijziging van het Kiesbesluit

Opgemerkt wordt dat de artikelen Pa 1 en Ua 2 van de Wet kiescollege niet-ingezetenen regelen dat het bepaalde *bij of krachtens* de relevante bepalingen uit de afdelingen II en III van de Kieswet van overeenkomstige toepassing is verklaard op het kiescollege. De van overeenkomstige toepassing verklaring op het niveau van de wet bevat dus ook al de nadere invulling van deze bepalingen uit het Kiesbesluit. Dit betekent dat het bepaalde in het Kiesbesluit op grond van de wet ook geldt voor het kiescollege, en dit niet expliciet geregeld hoeft te worden. In dit besluit worden voor het kiescollege daarom enkel regels gesteld die aanvullend zijn op of afwijken van de bepalingen in het Kiesbesluit.

Artikel 3

In lijn met de systematiek van artikel 30 van de Wet kiescollege niet-ingezetenen wordt in dit besluit uitgegaan van het Kiesbesluit zoals dat luidt na inwerkingtreding van het Besluit nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen.

Onderdeel A (opschrift)

In het opschrift van Afdeling II wordt het kiescollege toegevoegd.

Onderdeel B (artikel Pa 1)

Artikel D 5, tweede lid, van het Kiesbesluit is van overeenkomstige toepassing op de verkiezing van de leden van het kiescollege. Dit lid bevat een verwijzing naar artikel B 1, tweede lid, onder b, van de Kieswet, waarin een van de criteria voor kiesgerechtigdheid voor de Tweede Kamerverkiezing zijn neergelegd. Dit artikel regelt dat in plaats daarvan wordt gelezen artikel Pa 2, tweede lid, onder b, van de Kieswet, dat dit criterium voor kiesgerechtigdheid voor de kiescollegeverkiezing bevat.

Onderdeel B (artikel Pa 2)

Artikel H 1 van het Kiesbesluit regelt dat verschillende formulieren en verklaringen, waaronder het formulier voor het afleggen van een ondersteuningsverklaring (artikel H 4, zevende lid, van de Kieswet), gedurende drie weken voor de dag van de kandidaatstelling verkrijgbaar moet zijn bij elke gemeente. In het eerste lid van dit artikel wordt geregeld dat dit bij de kiescollegeverkiezing niet nodig is. Aangezien het afleggen van de ondersteuningsverklaring op grond van de wet digitaal plaatsvindt, en de burgemeester of daartoe aangewezen ambtenaar van de gemeente 's-Gravenhage die de verklaring afneemt daarna een scan aan de kiezer stuurt, is het niet nodig dat de kiezer het formulier voor de verklaring zelf bij het gemeentehuis kan verkrijgen. Bovendien wonen de kiesgerechtigden in het buitenland, en zal het beschikbaar stellen van formulieren bij iedere gemeente geen toegevoegde waarde hebben.

In aanvulling op artikel H 1 van het Kiesbesluit regelt het tweede lid dat het formulier voor de instemmingsverklaring (artikel H 9, vierde lid, van de Kieswet) ook online verkrijgbaar moet zijn, tenminste vanaf drie weken voorafgaand aan de dag van kandidaatstelling. Aangezien de kandidaten (in principe) in het buitenland wonen en zij hun instemmingsverklaring zelf moeten kunnen invullen en ondertekenen, is het nodig dat zij die gemakkelijk kunnen verkrijgen.

Onderdeel B (artikel Pa 3)

Op de website van de gemeente Den Haag wordt bekendgemaakt hoe laat de zittingen voor de kandidaatstelling en de uitslagvaststelling plaatsvinden en op welke plaats de zitting digitaal te volgen is. Dit wordt geregeld in het eerste lid. Op de website van de gemeente Den Haag hoeft enkel de locatie van de zitting vermeld staan; de zitting hoeft dus niet te volgen te zijn op de website van de gemeente, maar dit kan wel. Een andere mogelijkheid is dat op de website van de gemeente Den Haag een link wordt geplaatst naar een ander platform waarop de zitting wordt uitgezonden.

Het tweede lid bepaalt dat de bekendmaking van de plaats waar de zitting plaatsvindt minimaal twee weken voor de zitting moet plaatsvinden. Hierbij wordt vermeld op welke manier iemand de livestream van de zitting kan bekijken.

Het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van de provincie Zuid-Holland fungeert tevens als het centraal stembureau voor kiescollegeverkiezing (artikel Pa 6 van de Kieswet). De zittingen bedoeld in de artikelen I 4 en P 20, tweede lid, van de Kieswet voor het kiescollege kunnen dus pas aanvangen nadat het centraal stembureau de zittingen voor de provincie Zuid-Holland heeft afgerond (artikelen Pa 14, eerste lid, en Pa 25 van de Kieswet). Uit het voorgaande volgt dat het exacte tijdstip waarop de zittingen aanvangen niet van tevoren kan worden vastgesteld. Om te zorgen dat kiezers die de zitting willen volgen of de zitting in de digitale omgeving willen bijwonen tijdig weten hoe laat de zitting start, moet de bekendmaking van het tijdstip minstens twee uur voor aanvang van de zitting bekend worden gemaakt (derde lid). Dit betekent niet dat er ook minimaal twee uur moet zitten tussen het moment dat de zitting voor provincie Zuid-Holland afloopt en de zitting voor het kiescollege begint; als het tijdstip waarop de zitting start maar twee uur van tevoren bekend wordt gemaakt.

Onderdeel B (artikel Pa 4)

Minimaal vier dagen voorafgaand aan de zittingen voor de kandidaatstelling en de uitslagvaststelling wordt bekend gemaakt hoe kiezers zich kunnen aanmelden om bezwaar te maken (eerste lid).

Een kiezer die bezwaar wil maken, dient zich of voorafgaand aan de zitting op de voorgeschreven wijze aan te melden of tijdens de zitting op het hiervoor bestemde moment (tweede lid). Met deze tweede optie wordt aan kiezers de mogelijkheid geboden om gedurende de zitting, naar aanleiding van hetgeen ze horen, nog bezwaar te kunnen maken. Dit kan niet gedurende de hele zitting, maar enkel tijdens het moment dat de voorzitter hiervoor beschikbaar stelt. Dit moment zal plaatsvinden voordat de overige bezwaren inhoudelijk worden behandeld.

Na de aanmelding om bezwaar te maken, ontvangt de kiezer van de gemeente Den Haag informatie over de wijze waarop hij de zitting in de digitale omgeving kan bijwonen om zijn bezwaar mondeling toe te lichten (derde lid).

Onderdeel B (artikel Pa 5)

Artikel P 3, aanhef en onder b, van het Kiesbesluit bepaalt dat de bekendmaking van de uitslagvaststelling van de verkiezing van de leden van provinciale staten geschiedt in het provinciaal blad. Voor het kiescollege geldt dat de bepalingen voor provinciale staten van overeenkomstige toepassing zijn. Het is echter niet wenselijk dat de uitslagvaststelling van de kiescollegeverkiezing bekend wordt gemaakt in het provinciaal blad, aangezien kiezers en (kandidaat)leden van het kiescollege dit naar verwachting niet lezen. In plaats daarvan regelt dit besluit dat de uitslag bekend wordt gemaakt in de Nederlandse Staatscourant.

Onderdeel C (artikel Ua 1)

Artikel Ua 3, eerste lid, van de Kieswet regelt voor kiescollegeleden dat de schriftelijke mededeling aan de voorzitter om hem ervan op de hoogte te stellen dat zij hun stem per volmacht willen uitbrengen (via een te specificeren kiescollegelid) ook langs elektronische weg kan plaatsvinden. Artikel Ua 3, tweede lid, bevat de grondslag om nadere regels te stellen voor deze mededeling langs elektronische weg. In artikel Ua 1

van dit artikel worden deze regels uitgewerkt. Dit artikel regelt dat de mededeling langs elektronische weg verstuurd moet worden aan de voorzitter via de elektronische contactgegevens die hiervoor beschikbaar wordt gesteld door de voorzitter, bijvoorbeeld een e-mailadres. Op deze manier wordt zeker gesteld dat de voorzitter de mededeling – die nog tot het laatste moment voor de stemming aanvangt kan binnenkomen – niet over het hoofd ziet (bijvoorbeeld omdat hij binnenkomt via een communicatiemiddel dat niet wordt gecheckt) en blijft het werkzaam voor de voorzitter, aangezien hij niet verschillende kanalen hoeft te checken.

Het tweede lid regelt dat de kiescollegeleden ten minste twee weken voor de stemming geattendeerd worden op de betreffende contactgegevens.

Titel III. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 30 van de Wet kiescollege niet-ingezetenen, dat onder meer regelt dat de relevante bepalingen uit de Kieswet en het Kiesbesluit van overeenkomstige toepassing zijn op de kiescollegeverkiezing (zie de toelichting bij Titel II), treedt pas in werking na inwerkingtreding van het wetsvoorstel Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen (35489) (hierna: het wetsvoorstel NPVV). Daarnaast voorziet de Wet tot wijziging van de Kieswet in verband met de definitieve invoering van het nieuwe stembiljet voor kiezers buiten Nederland (35670) (hierna: het wetsvoorstel KBN) in enkele wijzigingen in de Kieswet die relevant zijn voor het proces rondom de verkiezing van het kiescollege door middel van briefstemmen. Aangezien op dit moment nog onduidelijk is wanneer voornoemde wetsvoorstellen precies in werking treden, voorzien de artikelen 35 tot en met 42 van de Wet kiescollege niet-ingezetenen in overgangsrecht, totdat de betreffende wijzigingen van de Kieswet ook in werking zijn getreden.

De overgangsbepalingen in de Wet kiescollege niet-ingezetenen regelen dat enkele onderdelen uit het verkiezingsproces die worden geregeld in de Kieswet – onder andere het registreren van kiesgerechtigden buiten Nederland, het registreren van aanduidingen en logo's van politieke partijen en het opsturen van de briefstembewijzen aan geregistreerde kiesgerechtigden – al kunnen plaatsvinden voordat de bepalingen hiertoe in de Kieswet zijn opgenomen. Dit is nodig om te zorgen dat deze activiteiten al tijdig voor de eerste kiescollegeverkiezing kunnen plaatsvinden. Voor zover de betreffende wettelijke bepalingen nader zijn of worden uitgewerkt in het Kiesbesluit, is in deze bepalingen steeds het bepaalde *bij of krachtens* het betreffende artikel dan wel hoofdstuk uit de Kieswet van overeenkomstige toepassing verklaard, zodat de relevante bepalingen uit het Kiesbesluit ook al van toepassing zijn op grond van de tijdelijke bepalingen uit de Wet kiescollege niet-ingezetenen.

In de overgangsbepalingen in dit besluit worden voor het kiescollege daarom enkel regels gesteld die aanvullend zijn op of afwijken van de bepalingen in het huidige Kiesbesluit. Met deze bepalingen wordt vooruitgelopen op bepalingen die definitief in het Kiesbesluit zullen worden neergelegd met het Besluit tot wijziging van het Kiesbesluit in verband met de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen (hierna: het besluit NPVV). Dit besluit bevat zowel bepalingen die hangen onder het wetsvoorstel NPVV als onder het wetsvoorstel KBN. De bepalingen uit het besluit NPVV die hangen onder het wetsvoorstel KBN zijn op hun beurt grotendeels gebaseerd op de Tijdelijke experimentenregeling stembiljetten voor kiezers buiten Nederland, zoals gewijzigd bij besluit van 26 november 2020 (Stcrt. 2020, 63222). Het wetsvoorstel NPVV zal naar

verwachting 1 januari 2023 in werking treden en het wetsvoorstel KBN tussen 1 juli 2022 en 1 januari 2023.

Artikelen 4 en 5

De artikelen 4 en 5 lopen vooruit op het besluit NPVV dat bepalingen met deze strekking invoegt in het Kiesbesluit, op grond van de Wet tot wijziging van de Kieswet in verband met de definitieve invoering van het nieuwe stembiljet voor kiezers buiten Nederland (hierna: Wet KBN), dat de huidige experimentenregelgeving (grotendeels) definitief in de Kieswet verankert.

Voor kiezers die permanent in het buitenland verblijven en het stembiljet per e-mail dan wel post willen ontvangen, regelt artikel 5 dat zij bij hun verzoek tot registratie aangeven op welke wijze zij het stembiljet willen ontvangen. Op grond van artikel 4 wordt deze informatie opgenomen in het register.

Artikel 6

Artikel D 5, tweede lid, van het Kiesbesluit is van overeenkomstige toepassing op de verkiezing van de leden van het kiescollege. Dit lid bevat een verwijzing naar artikel B 1, tweede lid, onder b, van de Kieswet, waarin een van de criteria voor kiesgerechtigdheid voor de Tweede Kamerverkiezing zijn neergelegd. Dit artikel regelt dat in plaats daarvan wordt gelezen artikel 35, tweede lid, onder b, van de Wet kiescollege niet-ingezetenen, dat dit criterium voor kiesgerechtigdheid voor de kiescollegeverkiezing bevat.

Artikel 7

Deze bepaling vindt zijn juridische grondslag in artikel 39, derde lid, van de Wet kiescollege niet-ingezetenen (zie artikel M 7a, onder c, van het wetsvoorstel NPVV). De tekst van deze bepaling is grotendeels overgenomen uit artikel 4 van de Tijdelijke experimentenregeling stembiljetten voor kiezers buiten Nederland. Op twee punten wordt van dit artikel afgeweken. Ten eerste bieden de tijdelijke bepalingen uit de Wet kiescollege niet-ingezetenen nog geen mogelijkheid om een vervangend briefstembewijs aan te vragen, waardoor de verwijzing naar een aanduiding van ongeldigheid vanwege een verstrekt vervangend briefstembewijs niet aan de orde is. Daarnaast worden het tweede en derde lid van artikel 4 van de Tijdelijke experimentenregeling niet opgenomen in dit besluit, aangezien de tijdelijke bepaling in dit besluit enkel ziet op het versturen van het briefstembewijs (en de administratieve handelingen daar omheen) terwijl de uittreksels van (on)geldige stemmen pas kort voor de dag van de stemming hoeven te worden opgemaakt, wanneer het wetsvoorstel NPVV en het besluit NPVV, die deze procedure definitief in Kieswet en Kiesbesluit verankeren, al in werking zijn getreden. Op dit punt is dus geen overgangsrecht nodig.

Artikel 8

Dit artikel bepaalt dat het adres van de burgemeester van Den Haag op de retourenveloppe wordt gezet. Deze bepaling is inhoudelijk in lijn met het huidige artikel M 4, eerste lid, van het Kiesbesluit, maar beperkt de mogelijke adressering tot één optie: de burgemeester van Den Haag. De reden van deze beperking is dat er voor de kiescollegeverkiezingen alleen in Den Haag een briefstembureau zal worden gevestigd.

Artikel 9

Artikel 9 bevat een samenloopbepaling die regelt dat de artikelen 4 en 5 vervallen, zodra het voorstel van wet tot Wijziging van de Kieswet in verband met de definitieve invoering van het nieuwe stembiljet voor kiezers buiten Nederland in werking is getreden. Op het moment dat dit wetsvoorstel in werking treedt, treedt namelijk ook het deel van het besluit NPVV dat hangt onder dit wetsvoorstel in werking, en zijn de tijdelijke bepalingen niet langer nodig.

Artikel 10

Artikel 10 regelt de inwerkingtreding van de verschillende artikelen. Het eerste lid regelt dat bij de initiële inwerkingtreding van dit besluit artikel 3 (wijziging van het Kiesbesluit) nog niet in werking treedt. Op grond van het tweede lid treedt dit artikel in werking op een bij koninklijk besluit tijdstip te bepalen (later) moment (na inwerkingtreding van het besluit NPVV). Op dat tijdstip vervallen de artikelen 6, 7 en 8, aangezien aan de tijdelijke regeling voor deze bepalingen niet langer behoefte is wanneer het bepaalde hierin definitief in het Kiesbesluit is neergelegd.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot